
Rektor Jan Jesenius doplatil na pražskou defenestraci

V těchto dnech si připomínáme jubileum jedné osudové události našich dějin – tzv. pražské defenestrace, která proběhla 23. května 1618.

Předehrou k ní bylo shromáždění českých nekatolických stavů, které se ve dnech 21. a 22. května sešlo v Karolinu. Jednání se týkalo porušování Majestátu císaře Rudolfa z roku 1609, jenž zaručoval náboženskou svobodu v zemi. Sněm byl císařem Matyášem zakázán.

Rektorský úřad tehdy zastával významný anatom a příznivec vzbouřených stavů Jan Jesenius, který později svoji aktivní účast na protihabsburském povstání zaplatil hlavou na Staroměstském náměstí.

Události měly rychlý spád. Záminkou pro protest bylo zboření evangelických sborů na církevních panstvích v Hrobech na Teplicku a v Broumově. Ozbrojení stavové se dostavili 23. května 1618 v ranních hodinách do české dvorské kanceláře, kde zastihli čtyři místodržící. Vedl je vzdělaný Václav Budovec z Budova a voják Matyáš Thurn. Pavel z Říčana přednesl jménem shromážděných stavů stížnost na jednání místodržících. Z nepřátelství vůči evangelickým stavům byli obviněni místodržící Jaroslav Bořita z Martinic a Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka. Po delší hádce byli oba dva vyhozeni z oken kanceláře a následoval je i protestující sekretář Fabricius. Slavata byl lehce raněn, Martinicovi a Fabriciovi se nic nestalo, i když na ně bylo stříleno ze zbraní. Všichni své zachránění připisovali Panně Marie. Jistě k tomu přispěl i pozvolně se svažující terén, který zmírnil jejich pád. Ostatní dva místodržící Adam ze Šternberka a Děpolt z Lobkovic byli pod čestnou stráž odvedeni do svých domovů.

Pražská defenestrace měla svoji dohru při staroměstské exekuci 21. června 1621, při níž bylo popraveno 27 stavů – účastníků povstání. Byl mezi nimi i rektor Univerzity Karlovy Jan Jesenius. Defenestrace se také stala jedním z impulsů tzv. třicetileté války, která strašlivým způsobem postihla zejména německé země.

Text: prorektor Jan Royt

Ilustrace: Wikipedie, Wikimedia Commons

Datum: 24. 5. 2018